

SLOVENSKI NAROD.

Iznaj vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

0 petindvajsetletnici ruskega carja Aleksandra II.

Vtorek dné 2. marca je minulo 25 let, odkar je sedanji vladar preko 80 milijonnemu ruskemu národu, car Aleksander II., zasedel prestol svojega umršega očeta carja Nikolaja I. Ako se ozremo na minolost, priznati je vsakomu, tudi nasprotniki Slovanom ne mogó nasprotnega trditi, — da ima Aleksander II. na polji notranje kakor tudi vnanje politike velikih zaslug. In to se ima ceniti toliko višje, ker je neprenehoma pospeševal premnoge pozitivne reformske ideje.

Ko je zacareval Aleksander II., so bili za Rusijo vrlo težavni časi. Imela se je vojskovati z najmočnejšima državama one dóbe, s Francijo in Anglijo, katerima se je pridružila še častihlepna Pijemontska. Tudi Avstrijo so tedaj ščuvali, naj stopi v proti-rusko zvezo, in jedini pruski dvor je bil nevtralen, dasi se je v uplivnih krogih često kazalo sovraštvo do Rusije. Ali, mladi car nij izgubil poguma. Sprejemši v dan po smrti svojega odličnega očeta zbrane diplomate, je rekel sicer, da srčno želi miru — ako je časten, sicer pak da se hoče še nadalje bojevati ter se svojo verno Rusijo rajše poginiti, negoli odnehati. Kar je Aleksander II. govoril, je tudi izpolnil, njega enerzijo ter samozaupanje so vedeli ceniti tudi protizavezniki, ko so sklépali pariški mir.

Poslé je obračal mladi car ruski, po navetu svojega odličnega državnika kneza Gortčakovega, vso svojo pozornost na notranjo politiko ter je izvrševal reforme, kakor je bil objubil pri svojem zavladanju. Njega najvažnejše kulturno delo je bilo osvobodjenje ruskega naroda iz okov robstva. Dvajset milijonov ruskega naroda je dobilo dné 19. februarja 1861

svobodo na ukaz ruskega blazega vladarja Aleksandra II., katerega pri tem nij ovirala bojazen pred slabimi posledicami, ki bi lahko nastale, ko se je osobno kar na mah osvobodilo toliko gromadno ljudstvo najnižje vrste, ki navadno sluša samo svoj instinkt. Ruski car se je pokazal svojim podanikom blazega očeta celej Evropi vélikega kulturnega borilca. Njega roka in njega napredno mišljenje se je videvalo v vseh javnih ruskih napravah, v vseh slojevih ruskega življenja je uplivno činila njega neupogljiva dobro hoteča volja. In železnice ruske, gospodarstvena cela uprava ruska je njegovo delo, ki je pripomoglo ruskemu národu do denšnjega blagostanja. Poleg mirnega razvoja v notranjem je pa car Aleksander II. neutrudno skrbel za državno moč na vnanje. Občna vojaška dolžnost, utrjenje ruskih mej, to je zopet ruskega carja Aleksandra delo, kojega posledice imponujo vsej Evropi. Celo življenje zdanjega ruskega carja je bilo posvečeno svojemu národu v prospeh, kateremu je udan on takó, kakor je udan ruski narod svojemu „očki“. Zato se pa tudi ves pošten svet z gnusenjem obrača proč od onega rovárskega početja na življenje blazega ruskega vladarja, katero se je na Rusko importovalo od zapada in kateremu največji kontingent daje ruskega naroda soseda — Nemčija.

A ne samo ruski narod časti svojega vladarja, nego z največjim spoštovanjem zróvánj Slovani na Balkanu. Do leta 1877. so balkanski Slovani ječali v železnih okovih turških; do istega časa balkanski Slovan, Bolgar, nij bil niti človek, Azijat mu je stal na vratu, neusmiljeno ga je trpinčil, tujec, lastnika balkanske zemlje. Bolgar, sicer uže vajen trpeti, nadalje tega vendar nij mogel več; poklekne, prosi Evropo, naj mu ona po-

maga. Ali se je balkanskega Slovana usmilila „civilizovana“ Evropa? Videla je Bolgara na zemlji ležečega, ki se je onemogel sesedel od ran, katere mu je zopet in zopet še usekavala azijska turška roka; videla je bolgarsko mater, katere je Turek vzel vse, kar je na svetu kedaj imenovala svojo last; in tam zopet je čula krik nedolžnih otrok: turška zver jih je natikala na kolce! Vse to je Evropa videla — pomagala nij. A blagi vladar onega naroda, katerega imenuje „olikana“ Evropa „barbaričnim“, je potegnil meč, in z jednim udarcem je ležal samopašni Turek pred njegovimi nogami: raja turška, balkanski Slovan je bil osvoboden! Zato je pa tudi opravičeno vse češčenje, katero izkazuje ves slovanski svet velikemu ruskemu carju Aleksandru II., in kakor vsi Slovani denes pošiljajo vroče prošnje proti nebu, naj Bog čuva blazega ruskega vladarja, tako se tej molitvi pridružujemo iz celega srca tudi mi Slovenci.

Kakšna ima biti avstrijska notranja in vnanja politika.

Avstrijski državniki, ako so se hteli okoristiti z izkustvom, treba, da bi si iz tega izkustva uže bili izveli nauk, kakó gré upravljati državo, sestavljeno iz raznih narodnostij elementov in ležečo sredi držav, imejočih samo jedno narodnost. Švica in Turčija, v katerih, kakor pri nas, skupno živé mnoge narodnosti, naj bi jim bili vselej pred očmi. Švica, katere vladi je sveto gásló ravnopravnost narodnostna, mirno napreduje — duševno in gospodarstveno — in zavzema dostojno mesto v Evropi, ne boječa se „nerešene Italije“ niti pohlepov Bismarkovih, niti vojskovitosti Francije, da si ima v sebi vendar

Listek.

Listi iz Italije.

VII.

Gospa! Pripoveduje se, da se je ranjki Kristof Kolomb, ki je — prišedši v Ameriko — mislil, da je on odkril nov del sveta, jako začudil, ko so mu prišli nasproti češki godci in je njihov staresina, ves začuden vskliknil: „I pozdrav pan buh, pane Kolumbe! co pak Vas sem privedlo?“

Se ve, da bi Italijan o tej anekdoti rekel, da je „se non vera, ben trovata“, a vendar jo navajam tu kot ilustracijo znane pesni „Slovan všude bratry má“.

Kakor sem v zadnjem svojem listu omenil, bilo mi je videčemu lepe kavarne pod prokuracijskim stebrovjem, s časom tudi zadosti občudovanja prekrasnega trga sv. Marka, zavoljo česar sem stopil v jedno tistih.

V kavarni je sedel samo sivobradat, a krepak mož, pušeč iz italijanske kratke pipe; na mizi pred njim je ležalo nekaj časopisov, mej katerimi tudi „Leipziger Illustrirte“ in „Neue Freie Presse“. Vzel sem „Leipzigerco“ v roko, ter začel v njej prebirati; nijsem pa dolgo bral, kar me mož v lepo donečej nemščini nagovori, vprašajoč me, nijsem li Nemec. Ne vem sicer, kako je to, ali faktum je, da se me vedno neka jeza polasti, ako me kdo ima za Nemca, zato sem mozu kratko a živahno odgovoril: „Nein, ich bin ein Slave.“

Gospa! da ste videli Vi, kako so se starčku zasvetile oči in da ste slišali, kako je s še z večjo živahnostjo vskliknil: „Ja jsem také Slovan — Pražák!“ — Gotovo, ako sem kedaj videl zarudeti starčka v pravej radosti, videl sem ga sedaj; — nad čem? Ali ne nad tem, da je našel človeka, ki se s ponosom imenuje Slovana?

Vstal sem, sedel k njegovej mizi, ter po-

daljši mu roko, vprašal ga, kaj počne v Benetkah, tako daleč od svoje domovine, od zlate matere Prage. In tako sem izvedel, da je bil nekedaj avstrijsk vojak, pozneje benečansk gondolijer, a dandenes je — ker mu je gondolijerstvo uže pretežavno postalo, — „guido autorizzato“ po katerega pošiljajo hotelijerji, kadar je treba kažipotz kacemu nemško govorečemu gostu.

Povabil sem moža, da je šel z mano, po Markovem trgu, samo da sem imel priliko stisniti mu v roko malo nagrado, potem pa sem, poslovivši se od njega, in stopajoč proti „piazzetti“, poluglasno, a veselega srca pel sam pred se: „Slovan všude bratry má!“

Da, da! „Slovan všude bratry má!“ — Spomnil sem se sedaj tudi, da v Benetkah stanuje Slovenec, katerega tudi širje naše občinstvo uže pozna, da stanuje tu slikar g. S. Ogrin.

V zapisnej knjižici svojej imel sem zapi-

združena z lepim dobrodelnim namenom, navdušuje človeku src. „Besedo“, katero je priredila tukajšna čitalnica včeraj na korist stradajočim Istranom, sme se po vsej pravici brojiti mej najlepše, najkrasnejše, kar jih je zadnja leta priredilo našega narodnega življenja ognjišče — čitalnica. Ta „beseda“ pak je tudi odkrila jako dragocen zaklad, katerega je uže dalje časa imel zakopanega starodavni bivši zgolj slovenski a sedaj precej ponemčeni Ptuj. Ta zaklad so ubrana grla naših tukajšnih slovenskih pevcev. Kdo si je mislil, da imamo mej soboj — mej svojci — tako izvrstne in krepke pevske moči. — Ali, naj preidem k programu.

Zgodovinski govor našega velečastitega g. Božidara Raiča, kateri se po vsej pravici sme imenovati ponos nas slovenskih Štajercev je genil marsikatero srce. Ne vem, če ima slovenska zemlja mnogo takih govornikov, kakor je naš Raič. On ne govori posiljeno vnet, temveč pri njem je na obrazu videti, da mu prihaja vsaka beseda iz srca globine. Ko je odlični naš govornik okončal, so na oder stopili naši pevci. Uže pri prvi pesnici „Mili kraj“ so pokazali, da smejo stopiti pred občinstvo ne le ptujsko, nego da bi si dobili zasluženega priznanja tudi drugod v kakšnem večjem mestu. Ploska nij bilo konca. Gospica Weixler-jeva je jedna tistih nežnih prikaznij, katerih na svojem odru malo ne vedno pogrešamo, kajti vedeti vam je, da tu pri nas nežni ženski spol z malo izjemo ne hče znati „vindiš-jezika“. Ali omenjena gospica nij se sramovala zapeti slovensko pesnico „Moj dom“. Gospica ima čisto grlo, prijazen, lep glas in, kar nam je bilo posebno po volji, je to, da izgovarja besede prav razločno. Tudi nemško pesnico „der Neugierige“ je prav izvrstno pela, ali tu smo zapazili — česar sicer radi ne omenjamo, da godba svoje nalogi nij bila kos; najbrž je prej imela premalo vaje. Omenjenej gospici čestitamo k dobremu vspehu in upamo, da nas še mnogokrat počesti s kakšno pesnico. „Danici“, pesen za samospjev in brenčeči zbor, je vzbudila občno pozornost, in zdi se nam, da je bila ta pesnica kraljica pesnij tega večera. „Ali na tujem tudi zvezda me poznaš“, glasi se v začetku; za nas so to besede, katere globoko segajo v srce. Kakó mило se glasé navedene besede in kako mило glasil se je glas g. baritonistov. Meni se zdi, da je to jedna najlepših pesnij, katero sem kedaj čul. Zapazil sem pa, da nij samo mene očaralo krasno petje,

krvi, temveč — dopolnivši svoje študije v sladkoduhečih gajih Italije — bode ponos našej domovini, glasatelj slave našega ubozega, maloštevilnega, a krepkega in odločnega naroda.

Sé svojim tavanjem po mestu zamudil sem jako mnogo časa, takó, da niti zapazil nijsem, da je solnce, — katero se je sem in tja izza belkastih oblakov prikazovalo — stopilo v vertikalni položaj nasproti zemlji. In ker:

„Proti poldnu moj želodec
Slehera dan je lačen godec.“

opozoril me je tudi sedaj na dolžnosti, katere sem nasproti njemu prevzel. Ker tudi vrhniški moj prijatelj nij imel nič proti temu, sva stopila v najbližnjo restavracijo, kjer sva — — no, naj Vam naravnost povem, kjer sva ga po slovenskej navadi izpraznila na svoje zdravje in srečo domovine marsikak kozarec. Da tudi Vas nijsva pozabila, gospa, razume se samo po sebi.

V Italiji, dne 2. februarja 1880.

nego tudi druge č. goste. Zatim je na vrsto prišel „Potpouri slovanskih pesen“ delo znanega g. Stöckla. Ta kompozicija mora človeka navdušiti, ko bi imel kamenito srce.

Za ta večer posebno primerna je bila tudi Fr. S. Cimpermanova prekrasna pesen „Mojemu rodu“, katerej je napev za zbor zložil znani naš umetelnik in bivši operni pevec zagrebški, g. Fr. Grbič.

„Radosti srce moje raja,
Da bratu brat rokó podaja
Ti, rod moj, svetu mir boš dal,
Ljubezen nóvo ti prižgal.“

Ali bi ne bile te besede tudi primerne našemu političnemu položaju? Vsaj podajamo mi avstrijski Slovani, osobito tudi mi Slovenci še celo „tujemu rodu“ rokó, toda zaman, óni rod pozna jedino le sêbe, svoja prava, svoje šš. — o nas ne hče vedeti ničesa.

Kar bi bil imel omenjati uže v začetku, navajam k sklepu svojega dopisa, namreč, da so bili prostori natlačeno polni. To svedoči dovolj tudi okolnost, da smo za sobrate Istrane čistega dohodka v tej priliki nabrali 96 gld. 52 kr. katero vsoto so denes poslali odboru za stradajoče Istrane v Pazin. Ta vsota je za nas Ptujčane velika, kajti malo število nas je — „ali smo ljudi“. Ta dober vzgled bodi v izpodbujo vsem drugim slovenskim čitalnicam na Štajerskem, — osobito našim sosedom Mariborčanom, kateri menda spé ne prestando. — G. Kolmanu v Ljubljani o njega prekrasnem dobitku s tombolo izrekamo pristrčno zahvalo. Zabilježiti moramo tudi z veseljem, da nas je jako mnogo čest. duhovščine počastilo sé svojim pohodom, ter da se je ona pokazala v resnici zeló radodarno. Srčno jim dakle hvalo; Nadejamo se, da nas obiščó čestó. V mnogobrojnem številu smo pozdravili tudi učiteljski stan ptujski, katerega smo uže dalje časa pogrešali v svojej sredi. Živeli!

Domače stvari.

— (V deželnem gledališči tukajšnjem) napravijo národna društva ljubljanska: „Sokol“, Dramatično društvo, in čitalniški pevski zbor prihodnjo nedeljo dné 7. t. m. veliko akademijo. Čisti dohodek tega večera je — kakor čujemo — namenjen stradajočim Istranom in Notranjcem. Čitalniški pevski zbor ima zatorej vsak večer do nedelje pevsko vajo, zato opozarjamo vse gg. pevce, naj te vaje obiskujó vsi točno in v obilnem številu.

— (Iz Gorice) se nam piše dné 4. t. m.: „Pri nas imamo ves teden uže najlepše vreme, katerega si le želeli moremo. Dobrodejni vzpomladanji vzduh, upamo, bode uplival ugodno tudi na zdravje našega velecejenjenega pisatelja g. Jos. Jurčiča, kateri zdaj biva v našem mestu. Iz vsega srca želimo, da obče priljubljeni urednik „Sl. Naroda“ skoraj povsem okreva in da mu bode zopet iz nova móči vspešno delovati na korist in slavo milemu národu slovenskemu. V to pomozí Bog!“

— (Vreme) imamo uže nekaj dnij sem jako ugodno in lepo; solnce nam uže ves teden prijetno ogreva zemljó, in poslednja dva dni je tudi veter precej osušil pota in ulice po mestu, sneg pa je povsodi okolo nas uže zginil.

— (Za zidanje železnice) od Ljubljane do Karlovca se je v državnega zbora 52. seji vtorek izročila peticijskemu odseku prošnja, katero je podpisalo več dolenskih občin.

— (Velikanska beseda v Trstu.) Prvo soboto po Velikej noči bode v Trstu velikanska beseda (koncert); ona bode še mnogo

sijajnejša od zadnje po vsem slovanskem svetu hvaljene. Društvo „Edinost“ in tržaška čitalnica jo napravita. V pomnoženem odboru obeh društev je bilo v ta namen vse preskrbljeno; volilo se je izmej obeh društev šest odsekov, da vse potrebno uredé. — Beseda bode v gledališči „Fenice“ ali v „Politeama“. Čisti dohodek dobodo stradajoči na Primorskem.

— (V Trstu) so — kakor se nam piše 3. t. m. — dné 1. marca popoldne v „Via Madonna del mare“ v zalogi medničarja Müllerja delavci izpraznjevali sé samim smočnikom napolnene patrone, izmej katerih jedna se sproži in pade v sod mej druge, katere se razleté. Delavce je na lahko osmodilo, okna razbilo in neko bruno se je vnelo. Mestna požarna straža pak je skoraj udušila ogenj, ki nij napravil nobedne znatne škode.

— (Samoumor.) V ponedeljek po noči se je — kakor se nam piše iz Trsta — oskrbnik Lloydovim delovnicam, Friderik Šlos, kateremu je bilo okolo 50 let, ustrelil z revolverjem v srce. Poleg mrtveca so našli tudi izprazneno sklenico s cijankalijem, katerega je Šlos izpil, predno se je usmrtil sé strelom. Kaj je bilo povodom temu žalostnemu dejanju, se še ne vé.

Razne vesti.

* (Ruski pesnik in pisatelj Feodor Glinka), pisatelj in sodelavec Puškinov, je v 93. letu umrl dné 23. febr. v Tweru. L. 1808 je izšlo njega prvo delo pod naslovom: „Ruskega oficirja pisma o Poljskej, Avstriji in Ogerskej ter o vojskah v letih 1805 in 1806“.

* (Izmail Ivanovič-Sreznjevski), doktor slovanoruskega jezikoslovja, profesor na vseučilišči v Peterburgu, častni ud jugoslovanske akademiji znanostij v Zagrebu, je v prestolnem mestu ruskega carstva umrl dné 21. februarja, imejoč 68 let. V tem možu izgubljajo ruski učenjaki jednega najodličnejših svojih jezikoslovcev, starinoslovcev, paleologov in etnografov. Pokojnik je leta 1842 prišel v Zagreb in je tamkaj sprijaznil se z našim Stanko Vrazom, ter je poslednji mu pomogel nabirati hrvatskih narodnih pesnij. L. 1875 je v drugič obiskal ta učenjak zagrebško mesto in obče Slovane na jugu. Večnaja mu pamjat!

* (Star igravec.) V gledališči toulouskem na Francoskem imajo komika Graffetota, kateri se je rodil dné 2. julija 1780, dakle skoraj sto let imejočega.

Eksekutivne dražbe

6. marca:

Luka Smrdel (2) iz Kala (2450) v Postojni; Anton Vrtovšek (2) iz Rake (300) v Krškem; Marija Vršaj (2) iz Aplenika (340) v Krškem; Adam Matko (2) iz Močvirja (4050) v Krškem; Zevnikovi dediči (2) iz Čirčič, v Kranji; Anton Marušič (2) iz Dolge Rake (1231) v Krškem; Ana Škoflanec (2) iz Leskovca (1130) v Krškem; Anton Krušič (2) iz St. Vida, v Vipavi; Marija Fabian (1) iz Sele (1565) v Loki; Neža Šrihar (2) iz Dolja (300) v Krškem; Jaka Strumbelj (2) iz Golega (2685) v Ljubljani; Anton Kolar (2) v Senožčah (2000); Anton Pavkovič (1) iz Jelenika (1335) v Krškem; Jože Šinkovec (1) iz Dolja (1940) v Krškem; Marija Levičar (1) iz Ceste (660) v Krškem; Anton Veljavec (1) iz Svirč (4960) v Tržiči; Jože Kambič (1) iz Prapreč (450) v Metliki; Anton Šraba (1) iz Bresta (2660) v Ljubljani; Janez Mehle (1) iz Šmarja (200) v Ljubljani; Fran Rebolj (1) iz Črnuč (5687) v Ljubljani; Fran Tratnik (1) iz Male Mlačne (2565) v Ljubljani; Fran Hočevar (1) iz Pijave gorice (2082) v Ljubljani; Jože Kerne (3) iz Suše (1433) v Ljubljani.

Dunajska borza 4. marca.

Izvirno telegrafično poročilo.)

	70 gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	71	75	„
Enotni drž. dolg v srebru	70	75	„
Zlata renta	85	60	„
1460 drž. posojilo	128	25	„
Akcije národne banke	845	—	„
Kreditne akcije	297	50	„
London	118	20	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	46	„
C. kr. cekini	5	58	„
Državne marke	58	15	„

dele vseh teh narodov, kajti ona je priznala in strogo izvela narodnostni princip. A silnemu cesarstvu turškemu, kjer razne narodnosti robujó, kjer je ne-Turčin „giaur“, pes, kjer nij pojma o narodnostnej ravnopravnosti, dajó uže majhene kneževine ob njega meji smrtni udarec, kajti vezí, ki drže Turčijo skupaj so same umeteljne, nasiljske vezi.

Dva vzgleda imamo tedaj tukaj: na zapadu Evrope svobodno in pravično Švico, pod katere vladanjem so zadovoljni Francozi, Italijani ter Nemci, baš zato, ker se jim ne godi krivica, nobenemu posebe v njegovih narodnostnih interesih; a na vshodu Turčijo, ki je postala zbog svoje turške avtokratske uprave kadaverjem, kojega se bojé evropske vlasti dotakniti, iz bojazni, da se ne okuži cela Evropa.

Avstriji se je tedaj odločiti, po katerem poti da v prihodnje krene. Upati je, da so gospoda na Dunaji prišli vendar do izpoznanja, ka more Avstriji zagotoviti boljšo bodočnost samo to, da se § 19 državnih osnovnih zakonov izvede do pičice. Dal Bog, da se zdaj v izvajanju narodnostne ravnopravnosti, katera je bila uže z davna sankcijonovana osnovnim državnim zakonom, naši državniki ne ustavijo in da ne obtičé na pol pota!

Ali notranja politika se nikakor ne dá ločiti od vnanje. Zatorej treba, da avstrijski državniki ozirajoči se na državni sestav, izpremené tudi vnanjo politiko avstrijsko.

Ko je govoril češki poslanec dr. Rieger v delegaciji avstrijske za Srbijo, se je začela polemika mej praško „Politiko“ ter dunajskim „Fremdenblattem“. Izpoznavši češke simpatije za Srbijo, je ta poslednji list, kateri je znani organ naše vnanje politike, proglasil načelo, da naša monarhija néma izvrševati nikakšne narodnostne vnanje politike, češ, da bi avstro-ogerskim interesom ne bilo nič škodljivšega, nego, ako bi se narodne borbe, vladajoče v notranjej politiki, prenesle na polje vnanje politike, kajti — pravi omenjeni list — kar bi Slovanom bilo prav, ne gódiło bi Magjarom, in kar bi se popustilo Nemcem, bi se ne moglo tudi Italijanom.

V načelu je to izvršeno vrlo dobro, samo če bi se dalo tudi res izvajati takó. Kamorkoli se Avstro-Ogerska obrne v svojej vnanjej politiki, nikjer se ne more ogniti, da bi ne storila kaj žalega katerej svojih mnogih narodnostij, in dokler bodo grmele iz neslovanskega tabora pretnje nasproti katerej koli slovanskej državi, vselej se bode našel kakšen Rieger, kateri bode vstal in jo branil takó gotovo,

san njegov naslov, pogledam torej in berem „fondamenta giardini“. Dobri moj Baedeker poučil me je takoj, kje imam ta del mesta iskati, dakle se napotim po širokej, lepej „Riva degli Schiavoni“ — zopet grenak spomin, kajti ona ima svoje ime po Slovanih, Dalmatincih, kateri so kot vojni ujetniki pri zabijanju kolov in nasipanju tega obrežja pomagati prisiljeni bili — ter po umazanej „Strada nuova dei Giardini“ na skrajni del Benedek, — v javni vrt. Prišedši tja, zanimalo me je pač to, ker sem vrt našel pokrit sè snegom in ledom, tako, da bi bil naposled skoraj mislil, da sem prestavljen v ljubljansko zvezdo; a ulice in hišne številke, katero sem iskal, nij mi bilo nikakor mogoče izprašati.

Ko mi je naposled na dotično moje vprašanje stara ženica skušala dopovedati, da ona za dotično ulico ne ve, da si je uže 67 let v Benetkah, obupal sem popolnoma, ter sem se

kakor bode Herbst neprestano cenil višje zveze z Bismarkom nego-li z Gorčakovim.

Zatorej naj bi državnikom avstro-ogerskim bila tudi v tem oziru svobodna Švica na vzgled. Zavzemša nevtralen položaj proti sosednjim državam ter popustivša vsako akcijo preko svojih mej, bi se tudi naša država krepila z notranjo slogo in s tem, da je pravična opravičenim terjatvam, posamnih narodov, kar bi sosedom našim mnogo bolj imponovalo, nego vsaka z muko pridobljena vojaška postava.

Dakle: v državi vladaj enakost in ravnopravnost národnostij, a proti sosedom stroga nevtralnost!

To je po našem prepričanju najzdravejša in najkoristnejša politika za državo, katera je sestavljena iz mnogih različnih narodnostij ter leži mej državami, imejočimi samo jedno národnost! Zatorej naj bi naši državniki vselej imeli pred očmi v tem oziru vzorno uréjeno Švico!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. marca.

V državnem zboru je 2. marca bila obravnava o odpravi legaliziranja. Razni juristi zdaj po listih napadajo načrt odsekov, se ve da, ker zgubé mnogo zaslužka. Centralistom pa ta načrt tudi zato nij všeč, ker določuje, da se novi zakon v vsakej kronovini vpelje še le, ko to sklene dotični deželni zbor. To bi pa bilo zopet povečanje veljave deželnih zborov, kar pa centralistom nigdar nij všeč. Zdaj še ne vemo, kako je zbornica o tej stvari sklenila.

V Praškem semenišču se je pričelo germanizovati. Običajno je bilo namreč tam, da so semeniščniki pred kosilom vselej čitali životopis kakega svetnika, a češki. Dne 24. februarja pa je prišel naenkrat ukaz, da se mora odsle čitati vse nemški. To je pa češke semenišnike tako razgnjevalo, da so dejali, da rajše vsi izstopijo, nego da bi spolnovali ta ukaz; ker se je pa od zgoraj videlo, da mislé semeniščniki res to storiti, predru-gačil se je famozni ukaz, vsi semeniščniki bodo odsle čitali te „legende“ enkrat češki, enkrat nemški in po tem latinski. S tem so se češki semeniščniki zadovoljili, ki so sè svojim postopanjem lepo pokazali svoje domoljubje.

Vnanje države.

Do dne 2. t. m. se je posebno po nemških novinah trdilo, da bodo nihilisti porabili slavnost petindvajsetletnice vladarja ruskega carja za svoje rovanje; raznesla se je celo vest, da je v Peterburg prišla celo glasovita rovarka Vjera Sasuliceva. Ta vest je bila zlagana, a slavnost carjeva v Peterburgu se je izvršila čisto mirno. Ruski car Aleksander je

s pobitim srcem vrnil tja, od koder sem prišel, na „Piazzetto“.

Videč tam dva mestna stražnika, vprašam ju po dotičnej ulici, a tudi ona sta morala biti „tujca v Izraelu“, kajti nobeden mi nij vedel povedati kaj in kako, zategadelj sta me izročila prvemu gondolijerju, priporočajoč mi še naj mu plačam za uro toliko, kolikor tarifa zahteva in ne več.

Gondolijer, ki je na policajevo vprašanje zatrjeval, da za dotični most in ulico jako dobro vé, začel je, ko sva prišla sredi velicega kanala — položivši desno roko na čelo — premišljevat, kam naj bi peljal in Bog si ga vedi, kod bi me bil vse vozil, ko bi ne bil slučajno prišel nasproti nama drug gondolijer, ki je na vprašanje mojega Harona odgovoril, naj kar pelje tja v prvi kanal na desno, od tam na levo, potem zopet na desno in ko

sprejel zjutraj ob 10. uri vso svojo rodbino, ki mu je prišla čestitat. Čestitalo mu je nadalje rusko vojaštvo, plemstvo, prosti narod in zastopniki vseh tujih vlad; gospé, ki so mu čestitale, so imele vse narodno rusko nošnjo. V cerkvi je bila zahvalna maša. Carju so od vseh delov ruske zemlje prihajale adrese, a po ulicah se je gnetla ves dan nebrojna množica ljudij, ki je navdušeno pozdravljala carja, ko se je popoldne car navlašč peljal v odprtem vozu na sprehod. Zvečer je bilo celo mesto, črez dan z zastavami okrašeno, tako razsvitljeno, kakor še nigdar preje nij bilo. Ruski car je mnogo ujetnikov osvobodil.

Dne 3. t. m. se javlja iz Peterburga: Denes popoldne okolo dveh je neki mlad mož prav od blizu strelil na grofa **Loris-Melikova**, ko se je ta baš vračal domov od kneza Gorčakovega. Grof Melikov je prijel napastnika, a ta mu uide. Neki deček, ki je vse videl, skočil je napastniku mej noge, tako, da je ta padel in so ga lahko ujeli. Grof Melikov nij bil zadet od krogle. Carjevič naslednik, carski principi in dostojanstveniki so grofa takoj obiskali.

Srbski knez je ruskemu carju po telefonskem poti čestital k njega petindvajsetletnici; dopoldne dne 2. t. m. je bila v Belgradu zahvalna maša in vojaška parada, zvečer pa so meščanje napravili ruskemu carju na čast bakljado in banket.

Tudi **nemški** cesar je ruskemu carju poslal pismo, v katerem mu čestita k slavnosti dne 2. t. m. V tem pismu pravi nemški cesar, da upa, da se prijateljska zveza mej njim in ruskim carjem do konca njiju življenja ne bode razrušila. Nadalje je bila v oziru na petindvajsetletnico vladanja ruskega carja v Berlinu zahvalna maša, katerej je prisostoval ves cesarski dvor in drugi državni dostojanstveniki.

Nemški „rajhstag“ je vojaško predlogo izročil posebnej komisiji, sestoječej iz 21 udov.

Francoški senat je sprejel znanega Ferryjevega zakonovega učnega načrta šest členov; jutri pride na vrsto posvetovanja glasoviti člen VII., ki prepoveduje podučevanje otrok vsem nepoblaščenim kongregacijam.

Dne 3. t. m. se javlja iz **Bruselja**: Sinoči, ko se je kraljica peljala iz gledišča, je nekdo vrgel proti vozu kraljice petardo, ki je razpočila. Preiskava se je pričela. — Tedaj zopet napad?

Iz **Carigrada** prihaja vest, da je oni ruski kapetan Komarov, na katerega je neki napastnik javno na ulici streljal, za dobljeno rano umrl.

Dopisi.

Iz Ptuja 1. marca. [Izv. dop.] Zopet smo doživeli prijazen večer, kajti radovali smo se „svoji mej svojimi“. Mi tu smo se zabavali in sè svojo zabavo vršili blag namen, hoteči po svojih močéh olajšati bedo bratom tam blizu morja — Istranom. — Krásna narodna zabava

naposled zavije na levo, ter pusti za soboj tri mostove, naj ostane pri drugem.

To pojasnjenje je bilo, kakor vidite, takšno, da nij bilo móči zaiti, — in res, za dobre pol ure sva stala pri mostu, kjer je bilo zapisano „fondamenta Gerardini“. — In zavoljo tega malega razločka, moral sem toliko prehoditi!

Tem bolje me je pa razveselilo, ko sem se sešel sè svojim starim vrhniškim prijateljem. Ne mislite sicer, gospa! da sem na Vrhniki študiral deseto šolo; kajti, ako bi ista še bila, morala bi, kolikor jaz Vrhniko poznam, biti urejena čisto v narodnem duhu, kar bi pa naše nam tako prijazno ministerstvo, se veda, ne moglo dopustiti. A nekdanjo deseto, šolo nadomestuje sedaj na Vrhniki znana prijaznost, dobrosrčnost in domoljubnost tržanov, mej katerimi nekoliko dnij se mudeč, imel sem priliko, izpoznati prijatelja Ogrina, kateri, kakor sem prepričan, ne bode zatajil vrhniške